

prima instanță: Judecătoria Ialoveni – A. Sandu

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, M. Anton și V. Cotorobai

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:+

Președintele ședinței,

Judecător

Judecători

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea, Maria Ghervas

Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Șeptilici Tatiana, prin intermediul avocatului Natalia Găină,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeptilici Tatiana împotriva lui Victor Ursu cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și

la acțiunea reconvențională depusă de Victor Ursu împotriva Tatianeii Șeptilici cu privire la încasarea contravalorii automobilului deteriorat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Tatiana Șeptilici, s-a admis apelul declarat de Victor Ursu, s-a casat hotărârea Judecătoria Ialoveni din 02 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale

c o n s t a t ă :

La 08 mai 2015 Tatiana Șeptilici a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Ursu cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Tatiana Șeptilici a indicat că la 07 august 2013 a împrumutat lui Ursu Victor suma de 12 000 Euro, echivalentul sumei de 228 720 lei cu termenul de rambursare până la finele anului 2013.

A indicat că până în prezent pârâtul nu i-a restituit careva sume de bani și nu răspunde la apelurile sale telefonice.

La 05 februarie 2015 a adresat lui Ursu Victor cerere prealabilă, prin care a solicitat rambursarea datoriei până la 15 februarie 2015, însă până la moment nu a primit nici un răspuns.

Obligația pârâtului este purtătoare de dobândă și dobânda aferentă sumei împrumutate raportată la perioada de neachitare constituie suma de 1 306,67 Euro, echivalentul sumei de 24 814 lei conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Șeptilici Tatiana cere încasarea din contul lui Ursu Victor a sumei împrumutului în mărime de 12 000 Euro, a dobânzii de întârziere pentru nerestituirea împrumutului în sumă de 1 306,67 Euro, în total suma de 14 553 Euro, echivalentul sumei de 277 380,18 lei conform cursului Băncii Naționale a Moldovei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 5-6, vol. I).

Avocatul Natalia Găină, împuternicită prin mandatul din 03 septembrie 2015 să acorde asistență juridică (f.d. 23, vol. I) a depus în interesele Tatiane Șeptilici cerere de concretizare a pretențiilor solicitând suplimentar încasarea din contul lui Ursu Victor a sumei de 20 500 Euro cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul accidentului rutier, împrumutului în mărime de 12 000 Euro, sumă împrumutată în baza recipisei din 07 august 2013, a dobânzii de întârziere pentru nerestituirea împrumutului în sumă de 1 306,67 Euro, în total suma de 14 553 Euro, echivalentul sumei de 277 380,18 lei conform cursului Băncii Naționale a Moldovei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În cererea de concretizare a pretențiilor avocatul Natalia Găină a indicat că Șeptilici Tatiana este proprietara automobilului de model Toyota, număr de înmatriculare XXXX, înmatriculat în Italia, care este fabricat în anul 2007 și procurat de reclamantă în anul 2010 contra sumei de 18 000 Euro.

În luna iulie 2013 Șeptilici Tatiana a convenit cu pârâtul că acesta contra plată să-i aducă acest automobil din Italia în Republica Moldova.

La 07 iulie 2013 Ursu Victor conducând automobilul menționat a pierdut controlul volanului și s-a tamponat de un pod.

În automobil se afla mama Nataliei, Valentina Șeptilici, iar autoturismul a fost grav avariat și imposibil de reparat.

Ulterior, Șeptilici Natalia și Ursu Victor fiind în relații amicale, au convenit ca pârâtul să-i aducă un alt automobil, transmițând în acest suma de 12 000 Euro, semnând în acest sens o recipisă (f.d. 44-45, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 24 noiembrie 2015 s-a respins cererea avocatului Natalia Găină în interesele Tatiane Șeptilici cu privire la primirea acțiunii suplimentare cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin deteriorarea automobilului în urma accidentului rutier în sumă de 20 500 Euro (f.d.80, vol. I).

Avocatul Svetlana Busuioc, împuternicită prin mandatul din 28 septembrie 2015, să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a intenta acțiune reconvențională (f.d. 22, vol. I), a depus în interesele lui Ursu Victor acțiune reconvențională împotriva Tatiane Șeptilici cu privire la încasarea costului automobilului avariat în sumă de 5 500 Euro.

În motivarea acțiunii reconvenționale avocatul Svetlana Busuioc a indicat că după ce Ursu Victor a comis accidentul rutier cu automobilul ce aparține Tatiane Șeptilici pe care îl aducea din Italia, a semnat o presupusă recipisă, prin care ar fi împrumutat suma de 12 000 Euro.

Ulterior acestor evenimente, Șeptilici Tatiana sub pretextul că are nevoie de automobil, a solicitat de la Ursu Victor automobilul de model Ford Focus cu numerele de înmatriculare YYYY.

La 17 august 2013 Șeptilici Tatiana aflându-se la volanul automobilului de model Ford Focus, a comis un accident rutier.

Șeptilici Tatiana a efectuat reparația automobilului de model Ford Focus, însă calitatea serviciilor de reparație este necorespunzătoare, automobilul aflându-se până în prezent în posesia acesteia.

Avocatul Svetlana Busuioc cere încasarea de la Tatiana Șeptilici în beneficiul lui Ursu Victor a sumei de 5 500 Euro ce reprezintă costul automobilului avariat (f.d. 50-51, vol. I).

Judecătoria Ialoveni prin încheierea din 02 noiembrie 2015 a primit spre examinare acțiunea reconvențională depusă de Ursu Victor (f.d.83, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 02 decembrie 2015 s-a încasat de la Ursu Victor în beneficiul Tatiane Șeptilici conform recipisei din 07 august 2013, datoria de 12 000 Euro, dobânda de întârziere în sumă de 1 306,67 Euro și cheltuielile de judecată, rezultate din achitarea taxei de stat în mărime de 4 165 lei.

S-a încasat de la Ursu Victor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4 160,7 lei.

S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Ursu Victor (f.d. 88, 91-93, vol. I).

La 28 decembrie 2015 avocatul Svetlana Busuioc a declarat în interesele lui Ursu Victor apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 02 decembrie 2015 (f.d. 96, vol. I), iar ulterior apel suplimentar împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 137-141, vol. I).

La 02 ianuarie 2016 Șeptilici Tatiana a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 02 decembrie 2015, iar la 04 mai 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri, solicitând casarea încheierii prin care a fost admisă spre examinare acțiunea reconvențională și a încheierii, prin care a fost respinsă cererea cu privire la admiterea spre examinare a pretenției cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin deteriorarea automobilului în urma accidentului rutier (f.d. 100, 124-126, vol. I).

La 26 ianuarie 2017 avocatul Natalia Găină a depus în interesele Tatiane Șeptilici cerere de majorare a pretențiilor solicitând încasarea de la Ursu Victor a dobânzii de întârziere pentru perioada de la 02 decembrie 2015 - 26 ianuarie 2017 în mărime de 2 551,56 Euro(f.d. 154, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 s-a respins apelul declarat de Șeptilici Tatiana.

S-a admis apelul declarat de Ursu Victor.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 02 decembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Șeptilici Tatiana.

S-a admis acțiunea reconvențională depusă de Ursu Victor.

S-a încasat de la Șeptilici Tatiana în beneficiul lui Ursu Victor costul automobilului deteriorat tehnic în mărime de 5 500 Euro, echivalentul în monedă națională la data pronunțării deciziei. (f.d. 237-246, vol. I).

La 19 septembrie 2017 avocatul Natalia Găină a declarat în interesele Tatiane Șeptilici recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, solicitând repunerea recursului în termen, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs avocatul Natalia Găina a indicat că instanța de apel eronat a încasat de la Șeptilici Tatiana contravaloarea automobilului, deoarece acesta nu aparține lui Ursu Victor, ci surorii acestuia.

Ursu Victor a transmis automobilul Tatiane Șeptilici în locațiune, iar ulterior a refuzat să îl ia, inducând astfel instanța de judecată în eroare.

La 20 octombrie 2014 avocatul Natalia Găină a depus recurs suplimentar solicitând suplimentar compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs suplimentară avocatul Natalia Găină a indicat că ședința de judecată fixată pentru 29 iunie 2017 a fost amânată din motivul depunerii cererii de recuzare în privința judecătorului Marina Anton.

Din cauza că se afla în perioada concediului de odihnă a solicitat amânarea examinării cererii de recuzare, însă recuzarea a fost examinată la 11 iulie 2017, iar la 13 iulie 2017 pricina a fost examinată în ordine de apel în regim de urgență fără a fi preavizată despre ședința de judecată.

Ursu Victor a încercat să inducă instanța în eroare, deoarece la examinarea pricinii în prima instanță a declarat că nu ține minte dacă a primit banii în baza recipisei, iar în ordine de apel a menționat că nu a fost încheiat un contract de împrumut, ci cu Șeptilici Tatiana avea încheiat un contract de mandat.

Curtea de Apel Chișinău a depășit limitele apelului, deoarece a constatat nulitatea recipisei prin care a fost împrumutată suma de 12 000 Euro, deși Ursu Victor nu a invocat nulitatea acesteia în acțiunea reconvențională.

La 20 octombrie 2017 prin intermediul oficiului poștal Șeptilici Tatiana a declarat recurs suplimentar invocând că Curtea de Apel Chișinău eronat a interpretat că mijloacele bănești transmise lui Ursu Victor nu au fost transmise cu titlu de împrumut, ci se referă la un raport de mandat încheiat între părți și nu implică restituirea sumei, ci procurarea autovehiculului.

Prin referința depusă la 16 ianuarie 2018 avocatul Pavel Savițchi în interesele lui Ursu Victor a solicitat respingerea cererii de recurs.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 17 ianuarie 2018 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Șeptilici Tatiana, prin intermediul avocatului Natalia Găină pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Ursu Victor, prin intermediul avocatului Savițchi Pavel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 13 iulie 2017 la 13 septembrie 2017 (f.d. 247), ceea ce denotă că recursul inițial declarat la 19 septembrie 2017 este depus în interiorul termenului de declarare și nu este necesară repunerea recursului în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Curtea de Apel Chișinău a aplicat eronat normele de drept material și procedural la examinarea pricinii în ordine de apel.

Din declarațiilor ambelor părți implicate în litigiu și materiale administrate la materialele pricinii rezultă că la 07 iulie 2013 Ursu Victor conducând automobilul de model Toyota cu număr de înmatriculare XXXX, ce aparține Tatianeii Șeptilici, a pierdut controlul volanului asupra direcției de mers, a intrat pe contrasens după care a părăsit partea carosabilă și s-a izbit de un cap de pod din beton (f.d. 28-29).

Actele pricinii atestă că la 07 august 2013 Ursu Victor a semnat o recipisă, prin care confirmă că a luat de la Șeptilici Tatiana suma de 12 000 Euro și pe care se obligă să o restituie până la sfârșitul lunii octombrie (f.d. 12, vol. I).

În pricina de față Șeptilici Tatiana solicită încasarea de la Ursu Victor a sumei de 12 000 Euro, invocând inițial în cererea de chemare în judecată că această sumă ar fi împrumutat-o (f.d. 5-6, vol. I).

Însă, la referința asupra cererii de chemare în judecată Ursu Victor a anexat copia cererii prealabile din 03 iunie 2014, care nu este certificată în modul prevăzut de lege, potrivit căreia Șeptilici Tatiana pretinde de la acesta repararea prejudiciului material în mărime de 12 000 Euro pentru automobilul de model Toyota, număr de înmatriculare XXXX, pe care l-a accidentat în România la 07 iulie 2013 (f.d. 26-27, vol. I).

Instanța de recurs ia notă și de faptul că în cererea de modificare a pretențiilor Șeptilici Tatiana invocă ipoteza că i-a dat lui Ursu Victor suma de 12 000 Euro pentru ca acesta să-i aducă un alt automobil din Italia. Tot aici, mai indică că în cazul în care Victor Ursu nu i-ar fi adus mașina, acesta s-a obligat să restituie suma de 12 000 Euro și prețul mașinii deteriorate (f.d. 44-45).

Din analiza cumulativă a circumstanțelor stabilite, instanța de recurs constată că este imposibilă stabilirea cu certitudine a naturii raportului juridic care a avut loc la semnarea recipisei din 07 august 2013, în condițiile în care în cererea de chemare în judecată reclamanta indică la existența unei relații de împrumut a sumei de 12 000 Euro, ca ulterior în cererea de concretizare a pretențiilor să pretindă asupra încheierii unui contract de mandat cu Ursu Victor, ceea ce indică la lipsa de consecvență în afirmațiile acesteia, pe când Ursu Victor ar admite ipoteza că suma litigioasă pe care o pretinde Tatiana Șeptilici ar constitui prejudiciul material cauzat autovehiculului de model Toyota număr de înmatriculare XXXX, deteriorat în urma accidentului rutier din 07 august 2013.

Instanța de recurs mai ia act și de faptul că în ședința de judecată a primei instanțe din 09 septembrie 2015 Ursu Victor a declarat că a scris recipisa în temeiul mașinii, pe care a accidentat-o și că când a venit acasă după producerea accidentului la 07 iulie 2013 a încercat să caute altă mașină Tatianeii Șeptilici (f.d. 78, verso, vol. I).

Se mai reține ca argument de admitere a cererii de recurs și faptul că în cererea de modificare a pretențiilor Șeptilici Tatiana a solicitat încasarea de la Ursu Victor a prejudiciului material cauzat în rezultatul accidentului rutier pentru automobilul ce-i

aparține în sumă de 20 500 Euro (f.d. 44, vol. I), însă Judecătoria Ialoveni prin încheierea din 24 noiembrie 2015 a respins cererea cu privire la primirea spre examinare a acestei pretenții (f.d. 80, vol. I).

În cererea de apel, Șeptilici Tatiana a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii prin care a fost respinsă cererea avocatului Natalia Găină cu privire la primirea acțiunii de modificare a pretențiilor privitor la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier (f.d. 124-126, vol. II).

În conformitate cu art. 60 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii, să mărească ori să reducă cuantumul pretențiilor în acțiune, ori să renunțe la acțiune. Pârâtul este în drept să recunoască acțiunea. Părțile pot înceta procesul prin tranzacție.

Nu se consideră modificare a acțiunii dacă are loc: completarea temeiului acțiunii și circumstanțelor, extinderea sau reducerea pretențiilor accesorii, solicitarea compensării valorii obiectului pierdut sau pierit.

În conformitate cu art. 173 alin. (1) lit. a), b) și c) Codul de procedură civilă, judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă: aceasta urmărește compensarea pretenției inițiale; admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale; ea și acțiunea inițială sunt în conexiune, iar judecarea lor simultană ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor

Ținând cont de prevederile legale, instanța de recurs consideră că prima instanță și instanța de apel prematur au constatat că obiectul pretenției Tatiane Șeptilici cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier este diferit de obiectul acțiunii inițiale, în condițiile în care Ursu Victor a invocat ipoteza că suma de 12 000 Euro ar constitui prejudiciul cauzat automobilului ce aparține lui Șeptilici Tatiana, iar examinarea concomitentă a pretențiilor înaintate ar fi putut conduce la stabilirea certă a naturii raportului juridic dintre părțile implicate în litigiu și ar fi asigurat judecarea rapidă și justă a litigiului.

Din aceste motive, concluzia Curții de Apel Chișinău în sensul că înaintarea unei noi pretenții ar duce la încălcarea termenului rezonabil de soluționare a pricinii și că această pretenție poate fi înaintată în cadrul unei pricini distincte, pare a fi una nejustificată.

Curtea de la Strasbourg în hotărârea Prodan c. Moldovei a reiterat cu titlu de principiu general că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unui tribunal; în acest fel, el include „dreptul la o instanță”, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigii civile.

Privitor la acțiunea reconvențională depusă de Ursu Victor, instanța de recurs notează că concluzia instanței de apel cu privire la obligarea Tatiane Șeptilici de a încasa contravaloarea automobilului de model Ford Focus anul producerii 2005, număr de înmatriculare YYYY, care a fost dat în folosință și care nu îi aparține, este nejustificată, în condițiile în care nu au fost administrate probe că Șeptilici Tatiana a refuzat să restituie lui Ursu Victor automobilul.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Subsecvent, instanța de recurs mai atestă că la 26 ianuarie 2017 avocatul Natalia Găină a depus în interesele Tatianeii Șeptilici cerere de majorare a pretențiilor solicitând încasarea de la Ursu Victor a dobânzii de întârziere pentru perioada de la 02 decembrie 2015 -26 ianuarie 2017 în mărime de 2 551,56 Euro(f.d. 154, vol. I).

În conformitate cu art. 372 alin. (3) Codul de procedură civilă, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Din sensul normei de drept citate rezultă că instanța de apel urmează să efectueze controlul hotărârii instanței de fond, nefiind posibilă în ordine de apel schimbarea calității procesuale a părților, temeiului sau obiectului acțiunii, totodată, reclamantul fiind îndreptățit să solicite încasarea dobânzii, ratelor, veniturilor ajunse la termen pentru perioada cuprinsă între data adoptării hotărârii primei instanțe și data adoptării deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Contrar acestei prevederi legale, instanța de apel în decizia din 13 iulie 2017 nu s-a expus în privința cererii înaintate de avocatul Natalia Găină în interesele Tatianeii Șeptilici cu privire la încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada de la 02 decembrie 2015 - 26 ianuarie 2017 în mărime de 2 551,56 Euro.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința cererii înaintate de avocatul Natalia Găină în interesele Tatianeii Șeptilici constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece acesteia nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în demersul înaintat au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzită.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

Instanța de recurs reține și argumentele recurentului cu privire la necitarea acestuia în ședința de judecată a instanței de apel și în acest sens urmează a fi reținut următorul probatoriu: în ședința de judecată din 29 iunie 2017 avocatul Natalia Găină a solicitat recuzarea judecătorului Marina Anton (f.d. 216, vol. I).

Din telefonograma anexată la materialele pricinii rezultă că la 30 iunie 2017 greșierul Vatavu Valentin a telefonat avocatul Natalia Găină și i-a comunicat despre examinarea cererii de recuzare la 11 iulie 2017 (f.d. 220, vol. I).

Actele pricinii mai atestă că la 30 iunie 2017 avocatul Natalia Găină a depus cerere de amânare a ședinței de judecată cu privire la examinarea cererii de recuzare a judecătorului Marina Anton stabilită pentru 11 iulie 2017, invocând că în perioada de la 10 iulie 2017 până la 20 iulie 2017 se va afla peste hotarele țării (f.d. 221, vol. I).

În ședința de judecată din 11 iulie 2017 completul de judecată desemnat pentru examinarea cererii de recuzare a respins cererea avocatului Natalia Găină în interesele Tatianeii Șeptilici cu privire la amânarea ședinței de judecată în vederea respectării termenului de examinare a cererii de recuzare și a examinat recuzarea în lipsa participanților la proces (f.d. 224-225, 226-230, vol. I).

Instanța de recurs observă că la 11 iulie 2017 grefierul Stratan Natalia a expedit citatie pentru ședința de judecată din 13 iulie 2017 Tatianeii Șeptilici pe adresa electronică: tataiana.septilici@alice.it și avocatului Natalia Găină pe adresa electronică: natalia_avocat@yahoo.com (f.d. 235).

Aici, Colegiul judiciar atestă că citația expedită Tatianeii Șeptilici a fost expedită pe o adresa electronică eronată, or, în cererea de chemare în judecată, precum și în alte acte procedurale aceasta indică următoarea adresă electronică: tatiana.septelici@alice.it.

În condițiile în care în adresa electronică a Tatianeii Șeptilici a fost strecurată o eroare, recepționarea actului procedural nu a fost efectuată.

Cu privire la înștiințarea avocatului Natalia Găină pe adresa electronică a acesteia, instanța de recurs constată că la materialele pricinii lipsesc probe că adresa natalia_avocat@yahoo.com aparține acestui avocat, în condițiile în care o astfel de adresă nu a fost indicată în actele procedurale semnate de aceasta și anexate la materialele pricinii.

Totodată, merită a se menționa faptul că în corespondența purtată cu autoritățile de resort din Italia, avocatul Natalia Găină a indicat adresa electronică: avocatgarant@gmail.com (f.d. 41, vol. I), care este diferită de adresa la care a fost expedită citație pentru ședința de judecată din 13 iulie 2017.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 193 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecarea pricinilor civile are loc în ședință de judecată cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data și ora ședinței.

În conformitate cu art. 205 alin. (2) Codul de procedură civilă, în cazul neprezentării în ședință de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există date, procesul se amână.

În procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 iulie 2017, instanța de apel a indicat că avocatul Natalia Găină și Șeptilici Tatiana nu s-au prezentat din motive necunoscute, fiind citate legale (f.d. 236, vol. I).

În decizia emisă, Curtea de Apel Chișinău a constatat că Șeptilici Tatiana și avocatul acesteia Găină Natalia, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, deși au

fost legal citate despre data, ora și locul examinării cauzei, cunoscând cert despre examinarea acesteia (f.d. 240, vol. I).

În condițiile în care citația Tatianeii Șeptilici a fost expediată pe o adresă electronică eronată, iar privitor la citația avocatului Natalia Găină este imposibil de a constata dacă a fost expediată pe adresa ce-i aparține, constatările Curții de Apel Chișinău cu privire la citarea legală a acestora în ședința de judecată din 13 iulie 2017 sunt lipsite de suport probatoriu.

În conformitate cu art. 379 alin. (1) Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată.

În cauza Russu c. Moldovei din 13 noiembrie 2008 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat deja că „în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmânării”.

În hotărârea Bucuria contra Moldovei din 05 ianuarie 2010, Curtea de la Strasbourg a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmânare a citației, companiei reclamante nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

În cauza Kenzie Global Limited Ltd. C. Moldovei, Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 în rezultatul omisiunii Curții Supreme de Justiție de a cita reclamantii la ședința de judecată. Curtea a notat că este o chestiune de echitate a procedurilor, o astfel de reexaminare nu ar fi trebuit să fie făcută fără a i se acorda companiei reclamante șansa de a-și prezenta poziția, mai ales având în vedere că celelalte părți la proces au fost prezente la ședință și au avut posibilitatea de a-și expune opiniile

Judecând cererea de apel în lipsa Tatianeii Șeptilici și avocatului Natalia Găină, care nu a fost citate în modul prevăzut de lege, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Așadar, instanța de apel a încălcat dreptul Tatianeii Șeptilici la un proces echitabil și principiul egalității armelor statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acesteia și de a face comentarii în legătură cu ele.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Astfel, având în vedere că cele menționate supra incontestabil indică că instanța de apel nu a stabilit circumstanțele esențiale ale pricinii, a încălcat normele

de drept procedural cu privire la citarea participanților la proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Șeptilici Tatiana, prin intermediul avocatului Natalia Găină, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că la rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Șeptilici Tatiana, prin intermediul avocatului Natalia Găină.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeptilici Tatiana împotriva lui Victor Ursu cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de Victor Ursu împotriva Tatiane Șeptilici cu privire la încasarea contravalorii automobilului deteriorat și se restituie la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton